

การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

Evaluation of the OBEC Moral School Project of educational institutions
under Chiang Rai primary educational service area office 2

ณภัทร นวลจิ้น

Napat Nuancheen

วัชระ จตุพร

Watchara Jatuporn

มหาวิทยาลัยพะเยา

E-mail: napat.chandra@gmail.com

Received: 23 March 2025; Revised: 8 April 2025; Accepted: 8 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบท 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการ และ 4) ประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 306 คน โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 5 ระดับ ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินบริบท ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินปัจจัยนำเข้า ดังนี้ 1) การประเมินบริบทโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 4) การประเมินผลผลิตโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: คุณธรรม, การประเมินโครงการ, โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

Abstract

This research article aimed to evaluate the context, to evaluate the input factors, to evaluate the process, and to evaluate the output of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2. The sample group used in this research consisted of 306 educational personnel, including administrators and teachers under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan's formula and a multi-stage sampling method. The instrument used for data collection was a questionnaire in the form of a 5-level rating scale. The questions had an index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.89. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of the research found that:

The research results found that the overall evaluation of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2 was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the evaluation of the context, while the aspect with the lowest average value was the evaluation of the input factors, as follows: 1) Evaluation of the context of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2 in overall was at a high level. 2) Evaluation of the input factors of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2 in overall was at a high level. 3) Evaluation of the process of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2 in overall was at a high level. 4) Evaluation of the outputs of the OBEC Moral School Project of educational institutions under Chiang Rai Primary Educational Service Area office 2 in overall was at a high level.

Keywords: Moral, The Project Evaluation, The OBEC Moral School Project

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กล่าวในมาตรา 6 “การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณค่า เป็นคนดีในสังคม และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโครงการที่กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายและจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม หลายโครงการด้วยกัน เช่น โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนสุจริต และโครงการเยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง ซึ่งครูจำนวนหนึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการไม่มีการประเมินโครงการ ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่า เป็นโครงการที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้จริง มีความเหมาะสมสอดคล้อง เพื่อที่จะปรับปรุงพัฒนาและประกอบการตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องมีการประเมินโครงการ โดยเฉพาะโครงการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะและคุณธรรม จริยธรรม คือ โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีเป้าหมายในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา โดยเน้นให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ดีและมีคุณธรรมในโรงเรียน โดยโครงการนี้มีแนวคิดสำคัญมาจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ที่เน้นการสร้างพลเมืองดี มีคุณธรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อสังคม โครงการนี้ขับเคลื่อนผ่านหลักการ 4+6 โมเดล เพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน และทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผลการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมมีความยั่งยืนและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความสำคัญของโครงการอยู่ที่การพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนดีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งแง่การเรียนรู้ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสร้างสรรค์และมีคุณค่า (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการครอบคลุม 5 อำเภอ มีโรงเรียนที่อยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดารมากกว่าร้อยละ 60 และเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนถึง 69 โรงเรียน จากทั้งหมด 140 โรงเรียน (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2566) และประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีจำนวนครูไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้บริหาร และครูมีการโยกย้ายบ่อย ทำให้การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียนขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นการบูรณาการงานด้านคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนโดยให้ทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยเน้นการจัดการเรียนรู้โครงการคุณธรรม จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถจะพัฒนาผู้เรียนให้สามารถคิดเอง วางแผน ออกแบบและแก้ปัญหา โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา อำนาจความสะดวกให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การส่งเสริมกระบวนการคิด ด้วยเทคนิคการโค้ชคุณธรรม แต่ในการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.ที่ผ่านมา เมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว ยังไม่มีการประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่ถูกต้องตามหลักการประเมิน เห็นได้จากรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งการประเมินโครงการมีความสำคัญและจำเป็นในการตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับทีมงานและสนับสนุนการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบหลักโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จึงสนใจ ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการซิปปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L., & Zhang, G 2017) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่มีการประเมินผลตามหลักการ ทฤษฎีเป็นที่นิยม และรู้จักกันอย่างแพร่หลาย และเน้นการประเมินที่เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ทั้งระบบ ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน ตั้งแต่การประเมินด้านบริบท ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินด้านกระบวนการ และประเมินด้านผลผลิตของโครงการ มีจุดเน้นสำคัญในการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจบริหารโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบผลของการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ผลลัพธ์ที่จะให้เกิดขึ้นตามโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินการในโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการประเมินโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 140 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 122 คน ครู จำนวน 1,349 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,421 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 306 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3 เนื้อหาในการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาใช้รูปแบบการประเมินซิปป์ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ใน 4 ด้าน โดยประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในปีการศึกษา 2567 มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การประเมินบริบท (C: Context Evaluation) ได้แก่ การประเมินสภาพทั่วไปของโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการกับนโยบายทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ และ ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักเรียนและครู

1.3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (I: Input Evaluation) ได้แก่ การประเมินปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการ ความพร้อมของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการ บุคลากรในการดำเนินโครงการมีความเพียงพอและความเหมาะสม บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการระบบ/กลไก ในการบริหารจัดการโครงการ ความพร้อมและความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเทคโนโลยี งบประมาณ และความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.3 การประเมินกระบวนการ (P: Process Evaluation) ได้แก่ กระบวนการดำเนินการตามโครงการกับความร่วมมือของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้อง การวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

1.3.4 การประเมินผลผลิต (P: Product Evaluation) ได้แก่ ผลที่เกิดกับผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม 5 ประการของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 5 ระดับ ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Smart Office ของสถานศึกษา โดยแนบลิงก์ และ QR Code เพื่อสแกนตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ และกำหนดวันปิดระบบในการตอบแบบสอบถาม

3.3 นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้รับการตอบกลับ จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางการวิจัยสังคมศาสตร์มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) และนำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายได้ตาราง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ และ แปลความหมาย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินโครงการโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

ด้าน ที่	การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	(n = 306)		แปลผล	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านบริบท (Context Evaluation)	4.42	0.68	มาก	1
2	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	4.08	0.78	มาก	4
3	ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)	4.19	0.70	มาก	3
4	ด้านผลผลิต (Product Evaluation)	4.39	0.69	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.27	0.71	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$ S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 4 การประเมินบริบท (Context Evaluation) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ด้านที่ 4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.69) และ ด้านที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.78)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านบริบท

ข้อ	ด้านบริบท	(n = 306)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน	4.41	0.69	มาก	5
2	โครงการมีความเหมาะสมและจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	4.30	0.72	มาก	7
3	หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน	4.28	0.75	มาก	8
4	หลักการและเหตุผลของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และ สพฐ.	4.55	0.62	มากที่สุด	1
5	หลักการและเหตุผลของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	4.51	0.67	มากที่สุด	2
6	เป้าหมายของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สามารถแก้ปัญหา พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้	4.45	0.68	มาก	4
7	โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สามารถพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพของโรงเรียนได้	4.48	0.65	มาก	3
8	โครงการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา	4.41	0.70	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.42	0.68	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. =

0.68) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 หลักการและเหตุผลของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และ สพฐ. อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ข้อที่ 5 หลักการและเหตุผลของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.67) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 4 หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.75)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	ด้านปัจจัยนำเข้า	(n = 306)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจและความพร้อมในการดำเนินโครงการ	4.08	0.71	มาก	6
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอย่างชัดเจน เพียงพอ และเหมาะสม	4.21	0.76	มาก	5
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	4.33	0.78	มาก	1
4	วิทยากรที่ให้ความรู้ในการดำเนินงาน มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม	4.26	0.75	มาก	4
5	มีงบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ	3.67	0.91	มาก	9
6	ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ	3.67	0.93	มาก	10
7	มีอาคารสถานที่ และบรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการดำเนินโครงการ	4.07	0.81	มาก	7
8	มีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเทคโนโลยีในการดำเนินโครงการ	3.91	0.75	มาก	8
9	โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.31	0.71	มาก	2
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.30	0.70	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.08	0.78	มาก	

จากตาราง 3 การประเมินโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ข้อ 9 โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ ข้อ 6 ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.93)

ตาราง 4 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	ด้านกระบวนการ	(n = 306)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินโครงการ	4.26	0.67	มาก	2
2	มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการนำไปใช้วางแผน	4.15	0.67	มาก	13
3	มีการจัดทำแผนและกำหนดกิจกรรมในโครงการ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.22	0.69	มาก	4
4	มีการวางแผนการดำเนินงานและกำหนดปฏิทิน การดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.22	0.74	มาก	5
5	มีการดำเนินแต่ละกิจกรรมในโครงการตามขั้นตอนที่กำหนด	4.19	0.70	มาก	7
6	การดำเนินกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของโครงการเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	4.28	0.68	มาก	1
7	มีการประสานงานความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินโครงการ	4.24	0.77	มาก	3
8	มีการตรวจสอบการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการ ดำเนินงานระหว่างการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ	4.16	0.69	มาก	9
9	มีการบันทึกผลการดำเนินแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	4.16	0.71	มาก	11
11	มีการสรุปผลการประเมินอย่างเป็นระบบ	4.15	0.70	มาก	12
12	มีการรายงานผลการประเมินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.16	0.70	มาก	10
13	นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.19	0.71	มาก	8
รวมเฉลี่ย		4.19	0.70	มาก	

จากตาราง 4 การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 การดำเนินกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของโครงการ เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือข้อที่ 1 มีการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.67) ส่วนข้อที่ 2 มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการนำไปใช้วางแผน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านผลผลิต

ข้อ	ด้านผลผลิต	(n = 306)		แปลผล	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.53	0.67	มากที่สุด	1
2	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	4.42	0.66	มาก	4
3	ผู้เรียนมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาของโรงเรียน รู้จักการเคารพผู้ใหญ่	4.33	0.71	มาก	10
4	ผู้เรียนมีจิตอาสา มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	4.39	0.68	มาก	6
5	ผู้เรียนรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น	4.38	0.69	มาก	7
6	ผู้เรียนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ	4.49	0.69	มาก	3
7	ผู้เรียนคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง ได้จากการทำโครงการคุณธรรม	4.42	0.71	มาก	5
8	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น	4.35	0.70	มาก	9
9	โรงเรียนมีการยกระดับการพัฒนาคุณธรรมในระดับที่สูงขึ้น	4.53	0.68	มากที่สุด	2
10	บุคลากรของสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดี และมีอุดมการณ์คุณธรรม	4.36	0.70	มาก	8
รวมเฉลี่ย		4.42	0.69	มาก	

จากตาราง 5 การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายด้านและรายข้อ พบว่าข้อที่ 1 ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับ

มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือข้อที่ โรงเรียนมีการยกระดับการพัฒนาคุณธรรม
ในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 3
ผู้เรียนมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาของโรงเรียน รู้จักการเคารพผู้ใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.71)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการวิจัยประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ที่
ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีการวิเคราะห์นโยบาย
และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (วิระ
ศักดิ์ คำศรี, 2561) และชี้แจงและทำความเข้าใจกับสถานศึกษา สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล สำนวน
ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ประชุมหารือร่วมกันระหว่างครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนและผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้อง (สำนักวิจัยการศึกษา, 2563) เพื่อให้สอดคล้องกับกับนโยบายการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สภาพ
บริบทและความพร้อมของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระพงษ์ สุริยา
(2563) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม ปีการศึกษา
2560 ด้านบริบท มีผลการประเมินในด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบาย ความ
เหมาะสมของโครงการและความเป็นไปได้ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและ
บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน (บุรณา ธีระชัย, 2562)
โดยการอบรมพัฒนาจากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในรูปแบบ
คณะกรรมการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน เพียงพอและเหมาะสม (กานต์ ฉัตรชัย, 2561) ตัวโครงการมีความ
สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหาร สถานศึกษามีการบริหาร
จัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีงบประมาณในการดำเนินการอย่างเพียงพอ
แต่ยังต้องการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่น (เกรียงศักดิ์ ศรีพัฒนา,
2563) มีอาคารสถานที่ และบรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการดำเนินโครงการ. บรรยากาศการเรียนรู้และการ
พัฒนาโรงเรียนคุณธรรม (สุชาติ มหาชาติ, 2560) มีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเทคโนโลยี
ในการดำเนินโครงการ (มานะ สมคิด, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัชยา ประจำ (2561) การประเมินโครงการ
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model
ผลการวิจัย พบว่า ด้านบุคลากรและด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากและด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ด้าน
สื่อและอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พบว่า การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับที่สาม ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียน เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินโครงการวางแผนโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (สมพร พงษ์ภูมิ, 2561) การดำเนินกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของโครงการเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง บุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม มีการสรุปรายงานผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง (จารุวรรณ อินทพาน, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของการประเมินโครงการของนฤมล วิทญานุวัฒน์ (2563) ได้วิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่าการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับความร่วมมือของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ ขั้นตอน จุดเด่น จุดด้อย การนิเทศติดตามผล และสิ่งที่ต้องแก้ไขในการดำเนินงาน ของโครงการในแต่ละโครงการย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ พิชะภา ใจชื่อสมบูรณ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง)” ผลการประเมินโครงการ พบว่า การประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก

4. จากผลการวิจัยการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พบว่าด้านผลผลิต (Product Evaluation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับที่สอง ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีหลากหลาย และสามารถปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ (สุชาติ บุญชู, 2560) สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ พิชะภา ใจชื่อสมบูรณ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง) ผลการประเมินโครงการ พบว่า ด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการประเมินของชูชาติ แปลงล้วน (2564) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการประเมินโครงการพบว่า ด้านผลผลิตในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรวรรณ เบ็ดทอง และประกอบ ใจมั่น (2565) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนและความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

องค์ความรู้ใหม่

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีสภาพทั่วไปของโครงการที่มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ หลักการ เหตุผล และเป้าหมายของโครงการกับนโยบายทางการศึกษาระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของครูและนักเรียน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียน มีความพร้อมของปัจจัยนำเข้าในการดำเนินโครงการทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการ

บริหารจัดการ มีการดำเนินกิจกรรมในโครงการตามที่ได้วางแผนไว้ เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ทำให้มีผลผลิตของการดำเนินการคือ ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มสูงขึ้น พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง จึงมีความเหมาะสมที่จะมีการดำเนินการต่อไป

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ใหม่จากการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สรุป

ผลการประเมินบริบทของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านที่ 4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) และ ด้านที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) การประเมินบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และ สพฐ. ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการและ สพฐ. เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การได้รับงบประมาณหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2.2 ควรศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2.3 ควรศึกษาแนวทางดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยใช้ทรัพยากรและการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2566). รายงานผลการนิเทศประจำปีการศึกษา 2566. เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2.
- เกรียงศักดิ์ ศรีพัฒนา. (2563). การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาการศึกษา: แนวทางการสนับสนุนโครงการโรงเรียนคุณธรรม. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จารุวรรณ อินทพาน. (2562). การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม: แนวทางการติดตามและนิเทศ. สถาบันการศึกษาและวิจัย.
- จิระพงษ์ สุริยา. (2563). การประเมินโครงการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม. วารสารครูสภาวิทยากร. 1(3), 68-78.
- ชูชาติ แปลงล้วน. (2563). การประเมินโครงการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(7), 381-382.

- บุรณา อีระชัย. (2562). การพัฒนาครูในด้านคุณธรรมและจริยธรรม: แนวทางการพัฒนาในโรงเรียนคุณธรรม. สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งประเทศไทย.
- พิยะภา ใจชื่อสมบูรณ์. (2566). การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง). การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการบริหารกาศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นฤมล วิทยาวุฒิรัตน์. (2561) การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม, วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสารคาม. 2(4), 104-106.
- มานะ สมคิด. (2564). การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม: ความสำคัญของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2559). คู่มือการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- วรรษยา ประจำ(2561). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเทศบาลสองนางโย เทศบาลมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- วีระศักดิ์ คำศรี. (2561). การวิเคราะห์นโยบายการศึกษาและผลกระทบต่อการพัฒนาโรงเรียน. สำนักพิมพ์ราช มงคล.
- สมพร พงษ์ภูมิ. (2561). การศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน: การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโครงการ. สำนักพิมพ์ราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักวิจัยการศึกษา. (2563). การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุชาติตา บุญชู. (2560). การประเมินผลลัพธ์จากกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษา: แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ มหาชาติ. (2560). บรรยากาศการเรียนรู้และการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม: ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อรรธรณ เป็ดทอง และ ประกอบใจมัน (2565). การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 20(89), 70-77.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W.. (1970). Education and Psychological Measurement. New York: Minisota University
- Stufflebeam, D. L., & Zhang, G. (2017). The CIPP Evaluation Model: How to Evaluate for Improvement and Accountability. Guilford Publications.